

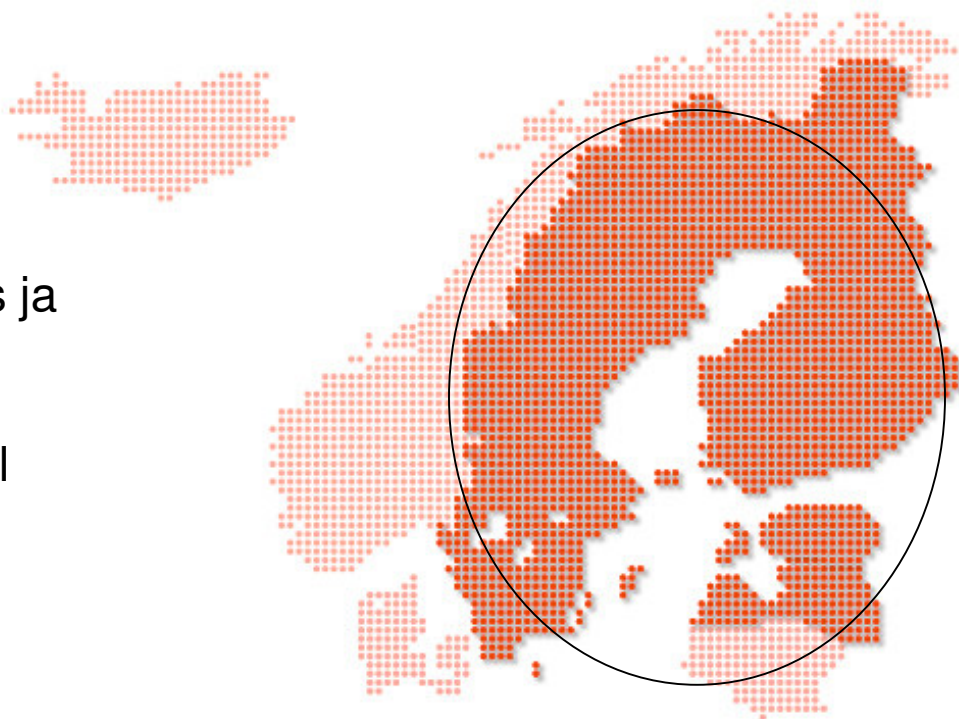

Balti turumudel börsiettevõtte pilgu läbi

Jaanus Erlemann

OM + HEX = OMHEX

- ❑ OM ja HEX ühinesid 4.9.2003
 - ❑ HEX Integrated Markets
 - ❑ OM Technology
- ❑ Uus kauplemissüsteemi SAXESS kasutuselevõtt Helsingis, Tallinnas ja Riias 24.05.2004
- ❑ Kõik Põhjamaade ja Baltimaade (Leedu välja arvatud) börsid ühtsel tehnilisel platvormil
- ❑ 80% Põhjamaade väärtpaberitest
- ❑ 500 noteeritud ettevõtet
- ❑ Turuväärtus 390 miljardit EUR

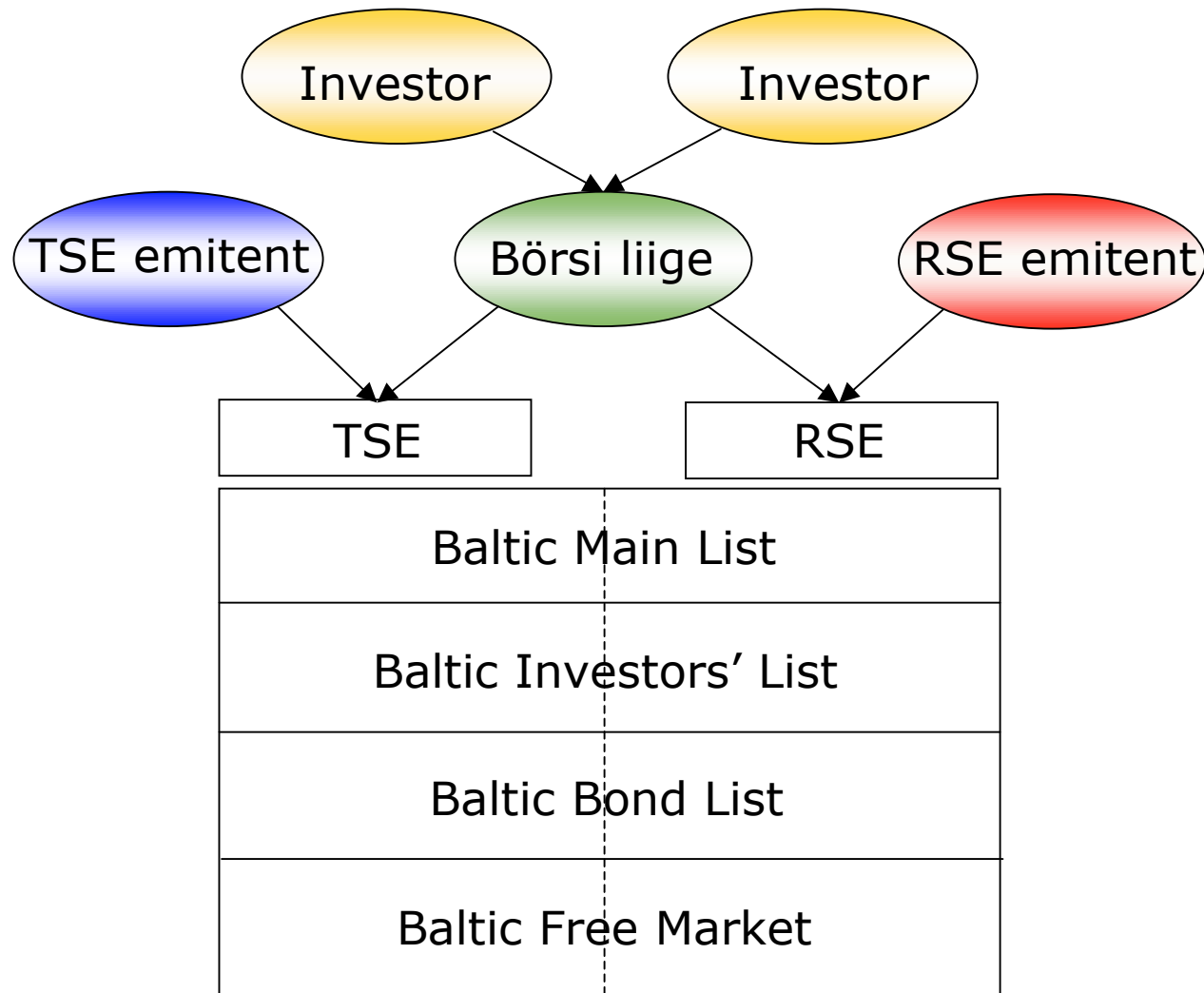

Balti turumudel

- Eesti ja Läti väärtpaberituru harmoniseerimine
 - Ühtne tehniline platvorm
 - Piiriülese arvelduslahenduse juurutamine
 - Cross membership
 - Ühtlustatud reeglid ja muud turupõhimõtted
- Eesmärgiga:
 - Kujundada Baltikumist ühtne väärtpaberiturg
 - “Sisenemisbarjääride” alandamine
 - Pakkuda Balti regioonis tegutsevatele klientidele uusi ärivõimalusi
 - Muuta piiriülene investeerimine käepärasemaks ja taskukohasemaks
 - Luua ka Põhjamaisele kapitaliturule ligipääsuks vajalik õiguslik ja tehniline platvorm

Balti turumudel

Noteerimine ja reglement

- Noteerimine ühel börsil
 - Aluseks kohalik seadusandlus
- Tallinna ja Riia reglemendid harmoniseeritakse omavahel võttes eesmärgiks NOREXi vastavad reeglid
 - Riigipõhiste erisuste olemasolu ei vältita iga hinna eest
- Ühine nimekirjade struktuur
- Olulisi muudatusi TSE regulatsiooni börsiettevõtteid puudutavas osas hetkel oodata ei ole

Hinnakiri

- Hinnakirjades sisalduvad põhimõtted ühtlustatakse
- Hinnakirjamuudatused alates 06.2004
 - Börsiettevõtted
 - Lõplikud arvutused käivad
 - Vastavad otsused veel selle aastanumbri sees

Nähtavus ehk visibility

- Eesti ja Läti turu tutvustamine ja müük ühtse Balti turuna
- Ühtne veebikülg (kauplemisteave, statistika)
- Balti turu informatsioon kõikide Norexi liikmete maaklerite ekraanil
- Balti informatsioon rahvusvahelistele infotarbijatele samas kanalis Norexi turgude informatsiooniga
- Kajastamine meedias
- Ühtsed publikatsioonid, presentatsioonid
- Investorsuhete üritused

Kauplemine

- SAXESS kauplemissüsteem Helsingis, Tallinnas ja Riias kasutusel alates 24.05.2004
 - Täna kasutusel kõigil NOREXi börsidel (Rootsi, Taani, Norra, Island)
- Tallinna liikmetel lihtsustatud ligipääs Riias noteeritud väärtpaberitele ja vastupidi
- Kauplemisreeglid harmoniseeritud nii palju kui võimalik
 - Ühtne nimekirjade struktuur
 - Samad kauplemisajad (v.a. rahvuspühad)
 - Ühtsed kauplemisreeglid
 - Erinevad kauplemis- ja arveldusvaluutad:
 - EUR ja EEK Eestis
 - LVL Lätis

Kauplemispäeva struktuur

Model time	Trading phase, cash market instruments		
9.00am – 10.00am	Opening auction		
9.00 – 9.40		Pre call	
9.40 – 10.00		Call interaction	
10.00		Uncross	
10.00am – 2.00pm	Continuous Trading trading opened order book by order book.		
	Automatic matching		Contract transactions
	Round lot	Odd lot	
1.50pm – 2.00 pm	Closing auction		
1.55 – 1.55.30		Pre call	
1.55.30–2.00		Call interaction	
2.00		Uncross	
2.00pm	<i>Official closing prices</i>		
2.00pm – 2.30pm	After Market Trading I		

Indeksid

- TALSE jätkab muudatusteta
- Riia börsil uus indeks RIGSE
 - metodoloogia identne TALSE ja HEX All-Share-iga
 - käivitatakse 24.05.2004
- Käivitatakse uus Balti indeks - ???!
 - käivitatakse 24.05.2004
 - metodoloogia identne TALSE ja HEX All-Share-iga
 - esialgu päevalõpuindeks, hiljemalt 2005.a. algusest reaalaaja indeks
- Uurime Balti väärtpaberite lülitamise võimalust Stockholmi ja Helsingi sektoriindeksitesse

Börsiteadete avaldamine

- Börsiteadete edastamise viis jääb esialgu samaks - WebNews
- Süsteem uuendatakse järgmise aasta jooksul
 - teate formaadi reeglite oluline lihtsustumine
- Börsiteateid edastatakse kohalikus keeles ja inglise keeles

Arveldused

- Balti väärtpaberid ühel ja samal väärtpaberikontol
 - Eesti investor saab oma väärtpaberikonto kaudu investeerida Läti väärtpaberitesse ja vastupidi
- Tänase börsitehingute arvelduse ja Läti-Eesti piiriülese arvelduse ühendamise üheks tooteks
- Tallinna börsil noteeritud väärtpaberid arveldatakse Eestis, Riia börsil noteeritud Lätis
- Piiriülene arveldusprotsess muudetud liikmetele nii lihtsaks kui võimalik

Kokkuvõtteks

Balti turumudeli mõjud emitentidele

- Laiem investorkond
- Parem kättesaadavus
- Suurenev likviidsus
- Rahvusvahelise tähelepanu kasv
- Madalamad kulud investorile

Lisateave

- Kalle Viks,
kalle.viks@hex.ee, (0) 640 8844
- Kristi Kolk,
kristi.kolk@hex.ee, (0) 640 8864
- Jaanus Erlemann,
jaanus.erlemann@hex.ee, (0) 640 8802

